

Om dit te kunnen, moest men eerst bewijzen hiertoe genegen, dat bekwaam te zijn. Men kwam bij 't vak als leerling, werd allengs bevorderd tot gezel of werkmans, en kon, als men bij onderzoek bekwaam was bevonden, een proefstuk had geleverd, tot meester of baas worden bevorderd.

Zoodoende werd voorkomen, dat er beunhazen in 't vak kwamen, die zich b.v. voor timmerman of smid uitgaven, zonder hun vak te verstaan. Aan den anderen kant echter werd er ook duur en slecht werk geleverd, wijl, als de mannen van 't gild het maar eens waren, men toch nergens dan bij hen terecht kon.

Elk gild had bestuurders, die dekenen, overlieden, oldermans heetten. In den Roomschen tijd had elk gild in de kerk een kapelleijer, veelal rijk versierd, en ook zijn beschermheilige „St. Lukas“ was dat van de schilders, „St. Joze“ van de timmerlui enz.

Er waren ook gilden voor louter genoegen, b.v. die der boogschutters. 't Woord betekent trouwens niet anders dan „vereeniging“. Nog zegt men wel: „hij is ook van dat gild“, om aan te duiden van die of die groep. Ruim een eeuw geleden zijn de gilden te niet gegaan. Enkele, zoo als dat der turidragers en koren-dragers, zijn nog ten deele veel langer in stand gebleven.

Vraag 2 luidt:

Van waar is het spreekwoord: Met de noorderzon verdwenen?

De zon gaat, dat dient elk te weten, in het Oosten op, staat des middags in het Zuiden, des avonds in het Westen. Als de zon in het Noorden staat is het bij ons nacht. Wij zien dus de zon nooit in het noorden, al is dat niet „omdat het dan zoo donker is“, gelijk eens iemand geloofde.

De „noorderzon“ is dus de nacht. Maakt nu iemand zich bij nacht uit de voeten, zonder dat iemand het merkt, of ook al doet hij dat bij dag, dan zegt men schertsend, dat hij „met de noorderzon verdwenen is“, d. w. z. zonder gezien te worden.

De Fransen en Engelschen drukken dit uit met een spreekwoord, dat ongeveer 'tzelde wil zeggen, als de min fraaie uitdrukking, die men hier ook wel hoort. „Hij is naar de maan.“

De laatste vraag eindelijk is:

Hoe groot is de maat pint, van vroeger, in de tegenwoordige Nederlandsche liters?

Een pint was een vroeger veel gebruikte maat (in Engeland nog: 't woord wordt ook nu nog gebezigd. Er werden voochten mee gemeten, als wijn, brandewijn, olie, melk enz. Nu is echter het lastige, dat een pint olie b.v. niet hetzelfde was als een pint brandewijn. In 't algemeen echter kan men zeggen dat een pint is ruim 6.06 dl. Elk pint had vier mutsjes, een woord ook nog wel in gebruik.

Een Engelsche pint is kleiner; de Fransche was veel grooter.

Een vierde vraag (van D. J.) is, en daarmee besluiten we:

In zeker Kerstlied, ik meen van Schutte, staan deze woorden, die zien op het verschijnen van de engelen aan de herders:

„Deze majesteit ontstelt

Den allerstoetsten held.

Van Migdal-Eders Herderwacht.“

Wat beteekent dit?

In Genesis 35: 21 staat:

„Toen verreesde Israël; en hij spande zijne tent op gene zijde van Migdal-Eders.“

Jakob was toen op de terugreis uit Mesopotamie en ging van Bethel naar Hebron. In deze strek moet dus Migdal-Eders hebben gelegen.

De naam beduidt *veetoren* (schaapstoren). 't Was dus denkkelijk een wachttorens (die ook het vers), waaruit men het oog kon houden op de kudde, tegen naderend gevaar. Ook konden er de schapen schuilplaats vinden. Volgens de berichten van sommigen, lag die toren heel dicht bij Bethlehem.

In Micha 4: 8 wordt ook van zulk een schapastoren gesproken. De berg Zion wordt dan met zulk een toren vergeleken, die als een wachttorens was, waaruit gelet kon worden op het volk van Jeruzalem, als eenig gevaar dreigde.

Dat men torens ook meer gebruikte als plaatsen om daaruit toe te zien, blijkt uit Markus 12: 1, waar staat:

„En hij begon door gelijkenissen tot hen te zeggen: Een mensch plantte eenen wijngaard, en zette eenen tuin daarom, en groef eenen wijpersbak, en bouwde eenen toren en verhuurde dien aan de landlieden, en reisde buiten 's lands“.

De heer zette een „tuin“ d. i. een schutting of heining om zijn wijngaard en bouwde er een toren bij, waaruit men wacht kon houden, om roovers en rooflieden te beletten de vruchten te stelen.

Een volgend maal hopen we nog andere vragen te behandelen.

#### CORRESPONDENTIE.

N. d. B. te B. Zoo mogelijk zullen we gaarne aan uw verlangen voldoen.

HOOGENBIJK.

#### Gereformeerde Gezindheid.

##### Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Vlaardingen B. J. G. Meijnen, te Voorburg. — Nijmegen, Dr. J. Hania Pz, te Steenwijk. — Schoonebeek, R. K. M. Hummel, te Langeslag.

BEDANKT: Herwijnen, Dr. A. Boijwin, te Nieuw-Loosdrecht. — Warns c. a., A. Schweitzer, te Bulskloot.

##### Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Waverveen, K. den Hollander, cand. te Middelburg. — Appingadam, R. A. C. Frijling, te Delfzijl. — Zevenhuizen, J. W. Pieper, te Nieuw-Belgerland. — Ruinerwold, H. G. Brink, te Heer Hugowaard. — Heteren, A. J. U. van Ingen, te Bergschenhoek. — Herwijnen, P. M. de Jongh, cand. te Sliedrecht. — Ruinen, J. Somier, cand. te Groningen. — Beets, M. Rosenberg, te Zwartewaal. — Zuidwilde, J. Heeling, te Harkstede.

AANGENOMEN: Scheveningen, Dr. A. F. Krull jrn., te Alkmaar. — Deurne c. a., C. Diehl, te Ochten. — Hilversum, (2e predikantsplaats) N. P. E. C. van Uchelen, te 's Graveland. — Gasselte, W. E. P. Gerns, cand. te Didam.

BEDANKT: Jutphaas, A. Frins, te Papendrecht. — Kuinre, P. M. de Jong, cand. te Sliedrecht. — Ouddorp, D. Sijpkens, te Krommenie.

## Advertentiën.

Den 17 Maart a.s. herdenken D. V. onze geliefde Ouders  
**GERHARD JEAN DANIEL AALDERS**  
EN  
**MARY ANN ELISABETH DAVIS**  
den dag, waarop zij voor  
**25 JAREN**  
in het Huwelijk werden bevestigd.  
*Hunne dankbare Kinderen en Behoudkind:*  
G. CH. AALDERS.  
J. M. AALDERS—WESTFRINK.  
J. C. AALDERS.  
H. W. AALDERS.  
M. A. E. AALDERS.  
Dusken.

GETROUWD:  
J. G. UBBINK,  
ber. pred. bij de Ger. Kerk van  
Ooster Nijkerk,  
EN  
H. H. WOLTJER.  
Amsterdam, 8 Maart 1904.

De Heer en Mevrouw WOLTJER—JANSSONUS  
en de Heer en Mevrouw UBBINK—VAN DER  
MEENE betuigen hunnen vriendelijken dank voor  
de talrijke bewijzen van belangstelling onder-  
vonden ter gelegenheid van het huwelijk hunner  
kinderen.

De Heer en Mevrouw UBBINK—WOLTJER  
betuigen hunnen hartelijken dank voor de tal-  
rijke bewijzen van belangstelling bij hun huwelijk  
ondervonden.

Heden overleed te Wijckel onze ge-  
liefde Zoon en Broeder,  
**DS. FREDRIK DIEMER,**  
in den ouderdom van 34½ jaar.  
Was zijn lijden zwaar en langdurig.  
ziende op zijn God, droeg hij het gedul-  
dig en tevreden. Zijn heengaan getuigde  
van vast vertrouwen in Zijn Zender.  
Die wetenschap, dat hij heengegaan is  
naar de plaats van zijn verlangen, strekt  
ons tot troost in dit zoo zwaar verlies.  
*Uit aller naam:*  
J. DIEMER, te Oldelove.  
Wijckel, 2 Maart 1904.

## L. G. WEISZ & Co.,

Commissionairs in Effecten,  
**WESTERMARKT No. 21**  
**AMSTERDAM.**

### UURWERKMAKERIJ.

In bovengenoemd vak bestaat voor een  
**JONGMENSCH** van pl. m. 15 jaar zeer goede  
gelegenheid tot opleiding tegen vergoeding  
van huisvesting enz. Adres franco brieven lett.  
F., bureel van dit Blad.

## Dr. A. KUYPER.

Antirevolutionair, óók in uw huis-  
gezin. . . . . f 0.60  
De crisis in Zuid-Afrika. Uit de  
„Revue des deux Mondes“. Vertaald  
door C. K. ELOUT. . . . . f 0.50  
De Schoolkwestie. No. 1—6, 1875.  
Elk nummer. . . . . f 0.10  
No. 1. Naar aanleiding van het onder-  
wijsdebat in de Kamer. Rede-  
voering van Dr. A. KUYPER  
in de zitting der Tweede  
Kamer van 7 December 1874.  
2. De scherpe resolutie en het  
decreet van 1875.  
3. Grieven tegen de schoolwet  
en het geheim verdragen.  
4. Het redmiddel.  
5. De schoolwet voor de vier-  
schaar van Europa.  
6. Is het restitutiestelsel onuit-  
voerbaar? (Uitverkocht.)

Handenarbeid. . . . . f 0.15  
Het Calvinisme. Zes Stone lezingen  
in October 1898 te Princeton (N. J.)  
gehouden. Tweede, goedkope uitgave.  
Gebonden. . . . . f 1.75  
Het Calvinisme, oorsprong en waar-  
borg onzer constitutionele vrij-  
heden. Eene Nederlandsche gedachte.  
Tweede druk. . . . . f 0.90  
Het Sociale vraagstuk en de Chris-  
telijke religie. Rede bij de opening  
van het Sociaal Congres op 9 No-  
vember 1891. . . . . f 1.—  
Maranatha. Rede ter inleiding van  
de Deputatenvergadering, gehouden  
te Utrecht op 12 Mei 1891. . . . . f 0.25  
Niet de vrijheidsboom, maar het  
Kruis. Toespraak ter opening van  
de tiende Deputatenvergadering in  
het eeuwjaar der Fransche Revolutie.  
Proeve van pensioenregeling voor  
werklieden en hunns gelijken. . . . . f 0.40  
Varia Americana. . . . . f 1.25  
Gebonden. . . . . f 1.75  
Volharder bij het Ideaal. Openings-  
woord ter Deputatenvergadering van  
17 April 1901. . . . . f 0.25

Welke zijn de vooruitzichten voor  
de studenten der Vrije Univer-  
siteit? Rede ter inleiding van de  
Leeuwarder meeting, op 5 Juli 1882. . . . . f 0.40  
De arbeiderskwestie en de kerk.  
Een woord over het sociale vraag-  
stuk. Naar het Hoogduitsch. Met  
een inleidend woord van Dr. A.  
KUYPER. . . . . f 0.40

**BOEKHANDEL**  
VOORHEEN  
Amsterdam. HÖVEKER & WORMSER.  
Pretoria.

## Eet NU Kaas.

Malsch en vet, 3 st. EDAMMERS samen  
10 Pond, fr. hs. f 2.25 na postw. of Remb.  
**D. DE BUNJE-DITMAR, Leeuwarden.**

## GOLDSCHMEDING.

Uitnemend  
**Paaschgeschenk.**  
**Dr. H. BAVINCK,**  
**De zekerheid**  
**des Geloofs.**

2e veel vermeerderde druk.  
Prijs f 0.90. In stempelband f 1.40.  
Bij elken Boekh. voorhanden, of te bekomen  
bij den uitgever J. H. KOK, te Kampen.

**LEERPLAN**  
voor de Scholen met den Bijbel.  
BEWERKT DOOR

**H. LANKAMP,**  
Hoofd- en Christelijke School te Amsterdam.  
Uitgegeven namens de Commissie volgens Art. X  
van de Statuten van den Schiedraad voor  
de Scholen met den Bijbel.  
te GEDEELTE.

**BIJBELSCH- KERK-  
en ZENDINGSGESCHIEDENIS,**  
Prijs . . . . . f 1.90.  
2e GEDEELTE

**GESCHIEDENIS DES VADERLANDS,**  
Prijs. . . . . f 1.50.

**TIJDTAFEL**  
VAN DE  
**GESCHIEDENIS DES VADERLANDS,**  
in drie leerkringen,  
DOOR

**H. LANKAMP,**  
Hoofd- en Christelijke School te Amsterdam.  
Prijs . . . . . f 1.15.  
**BOEKHANDEL**  
VOORHEEN  
Amsterdam. HÖVEKER & WORMSER.  
Pretoria.

**Wed. P. VAN EIJK & ZONEN,**  
**DAMRAK 60 en DAM 15-17.**

Koopen en verkoopen EFFECTEN en vreemde COUPONS. Wisselen Gouden en  
Zilveren MUNTEN en vreemde BANKNOTEN. Smiten PROLONGATIEN en BELEEN-  
NINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO tot dagelijks vast te stellen rentekoers.

**Theologische en Wetenschappelijke Werken,**  
**OP IEDER GEBIED.**  
HUIS- en KERKBIBELS. — KERKBOEKEN.  
KORAALBOEKEN. — MUURTEKSTEN.  
Kinder Lees- en Prentenboeken.

**HOLLANDSCHE, FRANSCHE, DUITSCHE en ENGELSCH-BOEKHANDEL,**  
**— HÖVEKER & WORMSER, —**  
**AMSTERDAM, KALVERSTRAAT 154, bij het SPUI.**  
Telefoon Inter. 4066.

**PRACHTWERKEN. — PHOTOGRAPHIËN.**  
Alle nieuwe uitgaven op  
**Electro-technisch gebied.**  
Tauchnitz-Edition, Reclam's Universal-Bibliothek,  
Unwins Library, enz., enz.  
Directe verbinding met het Buitenland.

## Groningsche Hypotheekbank voor Nederland,

Gevestigd te GRONINGEN.  
**OUDE BOTERINGESTRAAT No. 72, hoek MUURSTRAAT.**  
Telefoon Intercommun. No. 674.

**Maatschappelijk Kapitaal f 1,000,000.**  
Commissarissen: PROF. MR. D. P. D. FABRIS, J. H. DE WAAL MALEFUIT, A. W.  
SCHIPPERS, JHR. H. A. WITTEWAALL VAN STOETWEGEN, H. LUKING, MR. P.  
DIELEMAN, E. G. WENTINK.  
Raad van Toezicht: J. BOUWES, J. TERPSTRA, MR. H. VAN DER VEGTE.

**Geeft uit 4 pCt. Pandbrieven,**  
koers 100 pCt, in stukken van f 1000.—, f 500.—, f 100.— en f 50.—, verkrijgbaar ten  
kantore der Bank, bij alle Agenten en Effectenhandelaren. Inlichtingen geven te Amsterdam  
de H.H.: L. G. WEISZ & Co. Westermarkt 21 en RADIUS en DANE, Keizersgracht 207  
(Hilversum, Torenlaan 56); te Rotterdam de heer H. DANE, Haringvliet 49.  
De Directie:  
M. BROUWER, Mr. W. SWITTERS, F. J. BOLT.

**VERSCHEENEN:**  
**VIER UWE VIERDAGEN.**

Nieuwe meditatieën voor de Christelijke feesten,  
DOOR  
**Dr. A. KUYPER.**  
Ingenaaid f 1.90; in stempelband f 2.40.

**Gomer voor den Sabbath.**  
Meditatieën over en voor den Sabbath,  
DOOR

**Dr. A. KUYPER.**  
Volksuitgave. Ingenaaid f 1.25. Gebonden f 1.75.  
**BOEKHANDEL**  
VOORHEEN  
Amsterdam. HÖVEKER & WORMSER.  
Pretoria.

## PIANO's en ORGELS,

Warmoesstraat 141 en Keizersgracht 205 h. Wolvenstr.,  
AMSTERDAM.

## De Gemeene Gratie

DOOR  
**Dr. A. KUYPER.**

Drie deelen, waarvan thans verschenen zijn: Deel I (Het geschiedkundig  
gedeelte) en Deel II (Het leerstellig gedeelte), terwijl Deel III in den loop van  
1904 zal verschijnen.

Men teekent in uitsluitend voor het geheele werk.

**Prijs f 17.50.**

Stempelbanden worden bijtijds tegen matigen prijs verkrijgbaar gesteld.

**BOEKHANDEL**  
VOORHEEN  
Amsterdam. HÖVEKER & WORMSER.  
Pretoria.

## Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering,

gevestigd te  
Amsterdam, Keizersgracht 547—549,  
stuit alle Kapitaals-verzekeringen, Weduwe-pensioenen, Lijfrenten, enz.

## NEDERLANDSCHE FABRIEK

VAN  
**Turnartikelen en Schoolmeubelen**  
(eenigst adres in Nederland),  
**J. H. KEUNEN,**  
**HAARLEMMEWEG 329,**  
**Amsterdam.**

Telefoon 1801.

Vraag Catalogus.

## Voorloopige aankondiging.

Binnenkort verschijnt een bundel liederen  
met muziek, onder den titel:

## VLUCHTHEUVEL-ZANGEN

van  
**DR. H. PIERSON, te Zetten.**

**BOEKHANDEL**  
VOORHEEN  
Amsterdam. HÖVEKER & WORMSER.  
Pretoria.

Voor Hollum's kerk en pastorie kwam in:  
Van de kerk te Wanswerd nog 50 cts., dus  
samen f 58.50; id. te Rinsumageest f 5.00; id.  
te Oessens f 5.18; id. te Zuidlaren f 5.00; id. te Leeuwarden  
f 18.00; id. te Uithuizen f 6.95; Weesp (A) f 5.00;  
Diever f 1.50; Gev. in de coll. te Nyawier f 2.50;  
id. te Drachten f 1.00; id. te Barneveld f 1.00;  
van Mevr. Wed. B. te L. f 5.00; van L. S. te  
eil. Schouwen f 2.00; ingeramd door Me.  
B. K. te Amsterdam f 10.05.

Dankend voor de ontvangen bijdragen, waarin  
ook macht van het kleine voor Gods koninkrijk  
zich gelden deed, deelen we mede, dat thans  
het 8ste deel van de benodigde som is ont-  
vangen. Wij herhalen met vrijmoedigheid onze  
bede om hulp voor onze gekerkte gebouwen,  
in 't vertrouwen, dat God machtig is in onze  
nooden te voorzien. Gen. 22:14.

De kerkeraad te Hollum op Ameland.

## Vrijmaking van den Arbeid

DOOR  
**J. C. SIKKEL,**  
Dienaar des Woords te Amsterdam.

Vooraf gaat een schrijven aan den  
Wetleerwaarden Heer

**DR. W. H. GISPEN Jr. te Baarn.**  
12½ fl. royale f 1.50.

Nog enkele exemplaren zijn voorhanden van:

## VAKORGANISATIE

naar Christelijke beginselen.  
**Prijs f 0.50.**

**BOEKHANDEL**  
VOORHEEN  
Amsterdam. HÖVEKER & WORMSER.  
Pretoria.

## Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:  
**Aan Contributieën:**

Door den heer L. Hoogenkamp Kz. te Steen-  
wijk f 64; door den heer S. S. Hofstra te Assen  
f 3; door den heer T. van den Brink te Ren-  
kum f 15; door den heer P. J. Vellenga te Arum  
f 20; door den heer J. Oostenga te Gaastmeer,  
uit Heeg f 76.50; door den heer Jac. van O.  
van den heer G. V. te A. f 2.50; van den  
heer P. H. v. M. te A. f 2.50; van den heer  
P. M. te Numansdorp f 3; door den heer J.  
H. Pen te Wetering f 8.50; door den heer A.  
Hogenboom uit Honselaersdijk f 25; uit  
's Gravenzande f 21.50, samen f 46.50.

**Aan Collecten:** (voor de Theol. faculteit):  
Van de Geref. kerk te 's Gravenmoer f 4.50;  
van idem te 's Hertogenbosch f 18.35; van idem  
te Sprang f 4.08; van idem te Vrijhoeven-  
Capelle f 4.07; van idem te Lochem f 3.30; van  
idem te Barchem f 4.50; van idem te  
Velp A f 7.25.

Voor het Studiefonds:  
Door mevr. wed. Dr. A. H. de Hartog van  
de Zondagschool van wijlen Dr. A. H. de  
H. f 10.

**S. J. SEEFAT,**  
Hilversum. Pensioenmeester.

Boek- en Courantdrukkerij:  
DE ROEVER, KRIBER & BAKELS,  
Amsterdam.

Dit blad wordt  
bijdragen van  
dit blad betref-  
aan de ADMINI-  
stratie, inszen-  
dingen, kunnen  
voor h

Dan

Aan den

gebod, om

den wil god

standvastig e

dienen, vold

hier op aard

Hoe voor

vrucht alleer

blikken der

ontvoerd aa

aanschijs zij

machtig gel

mag aansch

maar hoe in

deze godavri

in de onheili

ontbreekt; v

orig artikel.

Want wel

kern van zij

noemt, zijn

voor God als

goed te doen

heid van die

de mate zijn

ligheid of

Christus; m

Christus ing

ten goede a

mate hij gel

En dit ge

koemen; over

Gods kindere

Daarom is d

ling van de

bewustzijn, o

zoo verschie

Al zegt o

wil het goed

hoe zwak, j

ik vaak is.

Dan, niet i

die, na door

tot Hem heel

ook zijn uit

de actie o

standvastig e

voor 's Heer

hangt op h

wij een vo

Avondmaal

ten van ons

te strijden h

Van daar

in ons hart,

als cisch va

godsdiens d

en onbeweig

dan gebrekk

met zonden

Alvorens i

richtsnoer v

in dezen god

gaan, zullen

len in verba

</